

Konwencja

**pomiędzy Polską a Niemcami o obywatelstwie
byłych obywateli niemieckich Górnego Śląska,
podpisana w Wiedniu dnia 30 sierpnia 1924 r.**

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 28 stycznia
1925 r. — Dz. U. R. P. № 12 poz. 86).

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MY, STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia trzydziestego sierpnia tysiąc dziewięćset
dwudziestego czwartego roku podpisana została

Convention

**entre la Pologne et L'Allemagne sur la natio-
nalité des anciens ressortissants Allemands de
Haute Silésie, signée à Vienne le 30 août 1924.**

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

NOUS, STANISŁAW WOJCIECHOWSKI

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Une Convention relative à la nationalité des
anciens ressortissants de Haute Silésie ayant été

w Wiedniu pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rzeszy Niemieckiej Konwencja, dotycząca obywatelstwa byłych obywateli niemieckich Górnego Śląska, która słowo w słowo brzmi jak następuje:

P O L S K A
z jednej strony,
I N I E M C Y
z drugiej strony,

pragnąc uregulować kwestje, dotyczące zmiany obywatelstwa dawnych obywateli niemieckich, a wynikające z artykułów 3, 4 i 5 Traktatu pomiędzy Głównymi Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Polską, podpisanego w Wersalu dn. 28 czerwca 1919 r., oraz z niektórych postanowień artykułu 91 Traktatu pomiędzy Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Niemcami, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r., mianowały swymi Pełnomocnikami:

POLSKA: pana dr. Witolda Prądzyńskiego, Prezesa Oddziału Prokuratorji Generalnej;

NIEMCY: pana dr. Teodora Lewald'a, rzeczywistego tajnego radcę, Sekretarza Stanu w stanie rozporządzalności,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za sporządzone w dobrej i należytej formie, pod przewodnictwem pana Jerzego Kaeckenbeeck'a, D. C. L., prezydenta Trybunału rozjemczego dla Górnego Śląska, opierając się na wydanem przezeń w dniu 10 lipca 1924 r. orzeczeniu rozjemczem, zgodzili się na postanowienia następujące:

Art. 1.

Traktat pomiędzy Głównymi Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Polską, podpisany w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r., oznaczany jest w niniejszej Konwencji słowami „Traktat z dnia 28 czerwca 1919 r.”, zaś Traktat pomiędzy Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Niemcami, podpisany w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r., — słowami „Traktat Wersalski”.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Art. 2.

Przez obywateli niemieckich w znaczeniu artykułów 3 i 4 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., i artykułu 91 Traktatu Wersalskiego rozumie się w niniejszej Konwencji osoby, które posiadały to obywatelstwo w dniu 10 stycznia 1920 r.

Art. 3.

1) Słowa: „terytorjum, uznane, lub które będzie uznane za część składową Polski” (art. 3 i 4 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r.) odnoszą się do całego terytorjum Polski.

2) Układające się Strony zgadzają się, iż postanowienia artykułu 91 Traktatu Wersalskiego również odnoszą się do całego terytorjum Polski, przyczem nie przesądza się kwestji, czy wykładnia taka wynika, czy też nie, z wyrażen tego artykułu: „terytorja uznane ostatecznie za część Polski”, „jedno z terytorjów uznanych za część Polski”.

signée entre le Gouvernement de la République de Pologne et le Gouvernement du Reich Allemand à Vienne le trente août mil neuf cent vingt quatre, Convention, dont la teneur suit:

LA POLOGNE
d'une part,
et L'ALLEMAGNE
d'autre part,

animées du désir de régler les questions relatives au changement de nationalité des anciens ressortissants allemands résultant des art. 3, 4 et 5 du Traité, signé à Versailles le 28 juin 1919, entre les Principales Puissances alliées et associées et la Pologne, ainsi que de certaines dispositions de l'art. 91 du Traité, signé à Versailles le 28 juin 1919, entre les Puissances alliées et associées et l'Allemagne, ont nommé pour leurs Plénipotentiaires:

LA POLOGNE: M. Witold Prądzyński, docteur en droit, Président de l'Office de la Prokuratorja Generalna;

L'ALLEMAGNE: M. Theodor Lewald, docteur en droit, Conseiller intime actuel, Secrétaire d'Etat en disponibilité;

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, ont, sous la présidence de M. Georges Kaeckenbeeck, D. C. L., Président du Tribunal arbitral de Haute Silésie, et en se basant sur la sentence arbitrale rendue par lui le 10 juillet 1924, convenu des stipulations suivantes:

Art. 1.

Le Traité, signé à Versailles le 28 juin 1919, entre les Principales Puissances alliées et associées et la Pologne est désigné dans la présente Convention comme „Traité du 28 juin 1919”; le Traité, signé à Versailles le 28 juin 1919, entre les Puissances alliées et associées et l'Allemagne y est désigné comme „Traité de Versailles”.

CHAPITRE PREMIER.

Art. 2.

Pour la présente Convention, on entend par ressortissants allemands, au sens des art. 3 et 4 du Traité du 28 juin 1919 et de l'art. 91 du Traité de Versailles, les personnes qui possédaient cette qualité à la date du 10 janvier 1920.

Art. 3.

1) Les mots „le territoire qui est ou sera reconnu comme faisant partie de la Pologne” (art. 3 et 4 du Traité du 28 juin 1919) se rapportent au territoire entier de la Pologne.

2) Les Parties contractantes sont d'accord que les dispositions de l'art. 91 du Traité de Versailles se rapportent également au territoire entier de la Pologne, sans préjudice du point de savoir si cette interprétation découle ou non des termes de cet article: „territoires reconnus comme faisant définitivement partie de la Pologne”, „l'un des territoires reconnus comme faisant partie de la Pologne”.

Art. 4.

Obywatele niemieccy są zamieszkali (domicylo- wani), w rozumieniu ustępów 1, 2 i 3 artykułu 91 Traktatu Wersalskiego i artykułu 3 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., w obrębie terytorjum określonego w artykule 3 Konwencji niniejszej, jeśli stworzyli tam swoje zamieszkanie (domicyl) i tego zamieszkania nie porzucili, a to stosownie do następujących postanowień:

Paragraf 1.

1) Zamieszkanie zostało stworzone, gdy obywatel niemiecki w obrębie wyżej wymienionego terytorjum osiedlił się w taki sposób, by tam dążyć do zrealizowania swych celów życiowych i przebywa tam zazwyczaj i regularnie bez zamiaru opuszczenia siedziby.

2) Przebywanie zazwyczaj i regularnie oznacza przebywanie w ciągu zasadniczej części danego okresu czasu.

Paragraf 2.

1) Porzucenie zamieszkania zachodzi, gdy zwinięta została siedziba, a odnośny obywatel niemiecki opuścił wyżej wymienione terytorjum bez zamiaru powrotu.

2) Z faktu, że siedzibę zwinięto, wynika domniemanie, iż zamiaru powrotu nie było. Jednak domniemywa się istnienie zamiaru powrotu, jeżeli dana osoba osiedliła się ponownie najpóźniej w dniu 10 stycznia 1920 r. w tej miejscowości, w której mieszkała przed porzuceniem siedziby. To samo domniemanie zachodzi, jeśli dana osoba osiedliła się ponownie najpóźniej w dniu 10 stycznia 1920 r. na terytorjum odstąpionem przez Niemcy, a

a) przez czas, w ciągu którego siedziba była porzucona, rodzice tej osoby, lub w razie rozwiązania ich małżeństwa, jedno z nich, byli zamieszkali w obrębie tego terytorjum, albo też

b) osoba ta, od czasu swego pierwszego osiedlenia się w obrębie tego terytorjum przed 1 stycznia 1908 r. do 10 stycznia 1920 r., była tam osiedlona po ukończeniu ośmnastego roku życia co najmniej przez lat dziesięć.

Paragraf 3.

1) Przebywanie o charakterze przejściowym lub dla celów rozrywkowych, jak wywczasy letnie, dogłądanie przedsiębiorstwa, polowanie, nie stwarza zamieszkania.

2) Tak samo rzecz się ma w wypadku przebywania dla celów ubocznych; będą za takie uważane mianowicie: uczęszczanie do szkół wszelkich stopni, przygotowywanie się do zawodu lub kształcenie się zawodowe, praktyka w charakterze asystenta lub kandydata, obowiązkowa służba wojskowa lub udział w wojnie.

3) Jeżeli siedziba została porzucona dla celów ubocznych, wymienionych w ustępie drugim niniejszego paragrafu, to domniemywa się, iż zamieszkanie zachowano, o ile dana osoba osiedliła się ponownie w obrębie terytorjum, określonego w art. 3 niniejszej Konwencji, najpóźniej w dniu 10 stycznia 1920 r.

Art. 4.

Les ressortissants allemands sont domiciliés, au sens des alinéas 1, 2 et 3 de l'art. 91 du Traité de Versailles et de l'art. 3 du Traité du 28 juin 1919, dans le territoire déterminé à l'art. 3 de la présente Convention, lorsque, conformément aux dispositions qui suivent, ils y ont créé leur domicile et ne l'ont pas abandonné.

Paragraphe 1.

(1) Le domicile est créé lorsqu'un ressortissant allemand s'est établi dans le territoire susmentionné de manière à y poursuivre la réalisation des buts qu'il s'est proposés pour l'existence et qu'il y réside habituellement et de façon régulière sans intention de quitter.

(2) Une résidence habituelle et régulière implique une résidence pendant une partie substantielle du temps.

Paragraphe 2.

(1) Le domicile est abandonné lorsque l'établissement a pris fin et que le ressortissant allemand en question a quitté le territoire susmentionné sans esprit de retour.

(2) Du fait que l'établissement a pris fin résulte la présomption de l'absence d'esprit de retour. Toutefois, l'esprit de retour est présumé lorsque l'intéressé s'était réétabli au plus tard le 10 janvier 1920 dans la localité qu'il habitait avant d'avoir abandonné son établissement. La même présomption a lieu lorsque l'intéressé s'était réétabli au plus tard le 10 janvier 1920 dans le territoire cédé par l'Allemagne et que

a) pendant la période d'abandon de l'établissement, ses parents, ou, en cas de dissolution du mariage, l'un d'entre eux, étaient domiciliés dans ledit territoire; ou que

b) depuis son premier établissement avant le 1-er janvier 1908 dans ledit territoire jusqu'au 10 janvier 1920, il y avait été établi au moins pendant dix ans après l'accomplissement de sa dix-huitième année.

Paragraphe 3.

1) Des résidences d'un caractère passager ou pour des buts d'agrément, tels que villégiature, inspection d'une exploitation, chasse, ne créent pas de domicile.

(2) Il en est de même de résidences pour des buts accessoires; seront considérés comme tels notamment la fréquentation d'écoles de tous les degrés, la préparation ou l'instruction professionnelle, le stage comme assistant ou candidat, le service militaire obligatoire ou la participation à la guerre.

(3) Lorsque l'établissement a été abandonné pour la poursuite de buts accessoires, tels que ceux visés à l'alinéa 2 du présent paragraphe, la conservation du domicile est présumée, si l'intéressé s'était réétabli au plus tard le 10 janvier 1920 dans le territoire déterminé à l'art. 3 de la présente Convention.

Paragraf 4.

Dla zakresu niniejszej Konwencji postanowienia paragrafów poprzednich stosują się również do zamieszkania rodziców, którego wymaga artykuł 4 Traktatu z dnia 23 czerwca 1919 r.

Art. 5.

1) O ile według postanowień Konwencji niniejszej zamieszkanie wymagane jest dla nabycia obywatelstwa polskiego, koniecznym jest i wystarczającym, aby warunki, przewidziane w art. 4 niniejszej Konwencji, zostały lub zostały były spełnione w obrębie terytorjum, określonego w art. 3 Konwencji, nawet, jeżeli spełnione są również na innym terytorjum.

2) Jeżeli ktoś nabył obywatelstwo polskie w dniu 10 stycznia 1920 r., to nabycie to nastąpiło z wykluczeniem obywatelstwa niemieckiego nawet wówczas, gdy poza zamieszkaniem w Polsce posiadał on zamieszkanie w Niemczech.

Art. 6.

1) Obywatele niemieccy nabyli obywatelstwo polskie z samego prawa i z wykluczeniem obywatelstwa niemieckiego z mocy artykułu 91 Traktatu Wersalskiego i artykułu 3 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., jeżeli posiadali swe zamieszkanie w obrębie terytorjum, określonego w art. 3 niniejszej Konwencji, co najmniej od 1 stycznia 1908 r. do 10 stycznia 1920 r.

2) Inni obywatele niemieccy, którzy mieli swe zamieszkanie w obrębie wyżej wymienionego terytorjum w dniu 10 stycznia 1920 r., będą mogli nabyć obywatelstwo polskie jedynie za specjalnem zezwoleniem Państwa Polskiego.

Art. 7.

Paragraf 1.

1) Obywatele niemieccy, urodzeni na terytorjum, określonym w art. 3 niniejszej Konwencji, z rodziców, którzy w chwili ich urodzenia mieli zamieszkanie w obrębie tego terytorjum, nabyli obywatelstwo polskie z samego prawa bez względu na to, czy sami mieli swe zamieszkanie w obrębie tego terytorjum w dniu 10 stycznia 1920 r., czy też go nie mieli.

2) Nie nabyli jednakże obywatelstwa polskiego ci obywatele niemieccy, których rodzice oboje założyli swoje zamieszkanie w obrębie tego terytorjum po dniu 1 stycznia 1908 r.

Paragraf 2.

Obywatele niemieccy, którzy nabyli obywatelstwo polskie zgodnie z paragrafem pierwszym niniejszego artykułu, utracili to obywatelstwo a zachowali obywatelstwo niemieckie, jeżeli

a) dokonali prawidłowo zrzeczenia się, przewidzianego w ustępie drugim artykułu Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., lub jeżeli

b) złożyli przed władzami, przewidzianymi w tym samym ustępie, wyraźne oświadczenie zrzeczenia się w okresie między dniem 11 stycznia 1922 r. a 10 lipca 1924 r., lub jeżeli

Paragraphe 4.

Pour la présente Convention, les dispositions des paragraphes qui précèdent s'appliquent également au domicile des parents visé à l'art. 4 du Traité du 28 juin 1919.

Art. 5.

1) Dans la mesure où, d'après les stipulations de la présente Convention, un domicile est requis pour acquérir la nationalité polonaise, il faut et il suffit que les conditions prévues à l'art. 4 de la présente Convention soient ou aient été remplies dans le territoire déterminé à l'art. 3 de la présente Convention, même si elles le sont également dans un autre territoire.

2) Si, à la date du 10 janvier 1920, une personne a acquis la nationalité polonaise, cette acquisition s'est faite à l'exclusion de la nationalité allemande, même si outre son domicile en Pologne, elle possédait un domicile en Allemagne.

Art. 6.

1) Les ressortissants allemands ont acquis de plein droit, à l'exclusion de la nationalité allemande, la nationalité polonaise en vertu de l'art. 91 du Traité de Versailles et de l'art. 3 du Traité de 28 juin 1919, s'ils ont été domiciliés dans le territoire déterminé à l'art. 3 de la présente Convention, depuis au moins le 1-er janvier 1908 jusqu'au 10 janvier 1920.

2) Les autres ressortissants allemands domiciliés à la date du 10 janvier 1920 dans le territoire susmentionné ne pourront acquérir la nationalité polonaise qu'avec une autorisation spéciale de l'État polonais.

Art. 7.

Paragraphe 1.

(1) Les ressortissants allemands nés sur le territoire déterminé à l'art. 3 de la présente Convention, de parents qui, au moment de la naissance, étaient domiciliés dans ce territoire, ont acquis la nationalité polonaise de plein droit qu'ils fussent ou non domiciliés eux-mêmes dans ce territoire le 10 janvier 1920.

(2) Toutefois, si les deux parents ont établi leur domicile dans ce territoire postérieurement au 1-er janvier 1908, ces ressortissants allemands n'ont pas acquis la nationalité polonaise.

Paragraphe 2.

Les ressortissants allemands qui ont acquis la nationalité polonaise conformément au paragraphe 1 du présent article, ont perdu cette nationalité et conservé la nationalité allemande, lorsque

a) ils ont fait régulièrement la renonciation prévue à l'alinéa 2 de l'art. 4 du Traité du 28 juin 1919; ou que

b) ils ont fait, auprès des autorités prévues dans ce même alinéa, une déclaration formelle de renonciation entre le 11 janvier 1922 et le 10 juillet 1924; ou que

c) mieszkając na terytorjum polskiem w dniu 10 stycznia 1920 r., opuścili to terytorjum w czasie między tym dniem a dniem 10 lipca 1924 r. wśród okoliczności, wskazujących na zamiar wyemigrowania, lub jeśliby

d) w myśl ustawodawstwa niemieckiego nabyli obywatelstwo niemieckie po 10 stycznia 1920 r., gdyby go nie byli już posiadali, lub też jeżeli:

e) pozostali po 10 stycznia 1922 r. w służbie Rzeszy jednego z Państw niemieckich lub niemieckiego samorządu.

Paragraf 3.

1) Będą uważane za osoby, które się rzekły w dniu 10 stycznia 1922 r. obywatelstwa polskiego, ci obywatele niemieccy, którzy, nabywszy obywatelstwo polskie zgodnie z par. 1, a nie podpadając pod przepis paragrafu 2-go niniejszego artykułu, nie przenieśli się do Polski przed dniem 10 lipca 1924 r., chyba, że przed dniem 28 lutego 1925 r. upomną się o obywatelstwo polskie u władz polskich, wskazanych w ustępie drugim artykułu 4 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., i udowodnią, bądź że:

a) poczynili przed dniem 10 lipca 1924 r. kroki u właściwych władz polskich (nie wyłączając konsulatów) w celu uzyskania uznania obywatelstwa polskiego, — pod warunkiem, że złożyli swoje podania na piśmie, albo że otrzymali pisemną odmowę, względnie pisemną odpowiedź równającą się odmowie, bądź że

b) w chwili upomnienia się ich o obywatelstwo ojciec ich lub matka mają swe zamieszkanie w obrębie terytorjum, określonego w art. 3 niniejszej Konwencji, bądź też że

c) w chwili upomnienia się o obywatelstwo polskie posiadają oni w obrębie tego terytorjum bądź nieruchomość rolną, bądź też inną nieruchomość, zamieszkałą przez nich lub przez ich rodziców przynajmniej od lat dziesięciu.

2) Rząd polski poda do wiadomości rządu niemieckiego w drodze dyplomatycznej, kto zachowa obywatelstwo polskie na skutek upomnienia się.

Paragraf 4.

Obywatele niemieccy, którzy zgodnie z niniejszym artykułem zachowują obywatelstwo polskie, tracą obywatelstwo niemieckie.

Paragraf 5.

Obywatele niemieccy, którzy odpowiadają równocześnie warunkom, wymaganym przez art. 3 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r. (art. 91 Traktatu Wersalskiego), oraz warunkom artykułu 4 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., nabyli z dniem 10 stycznia 1920 r. obywatelstwo polskie z samego prawa z wykluczeniem obywatelstwa niemieckiego.

Art. 8.

Paragraf 1.

1) Kobieta, która była żoną w dniu 10 stycznia 1920 r., nabyła obywatelstwo polskie, jeżeli sama odpowiada warunkom, wymaganym do nabycia tego obywatelstwa, chociażby jej małżonek warun-

c) habitant le territoire polonais le 10 janvier 1920, ils ont quitté ce territoire entre cette date et le 10 juillet 1924 dans des conditions indiquant l'intention d'émigrer; ou que,

d) s'ils n'avaient pas déjà possédé la nationalité allemande, ils l'auraient acquise après le 10 janvier 1920 en vertu de la législation allemande; ou que

e) ils sont restés au service du Reich, d'un État allemand ou d'une commune allemande après le 10 janvier 1922.

Paragraphe 3.

(1) Seront considérés comme ayant, à la date du 10 janvier 1922, renoncé à la nationalité polonaise les ressortissants allemands qui, ayant acquis la nationalité polonaise conformément au paragraphe 1 et ne tombant pas sous le paragraphe 2 du présent article, ne sont pas rentrés en Pologne avant le 10 juillet 1924, à moins qu'ils ne réclament, avant, le 28 février 1925, auprès des autorités polonaises prévues à l'alinéa 2 de l'art. 4 du Traité du 28 juin 1919, la nationalité polonaise et qu'ils ne prouvent que

a) ils ont fait, avant le 10 juillet 1924, des démarches auprès des autorités polonaises compétentes, y compris les consulats, pour se voir reconnaître la nationalité polonaise, à condition qu'ils aient fait leur demande par écrit ou qu'ils aient reçu soit un refus écrit, soit une réponse écrite équivalant à un refus; ou que

b) leur père ou leur mère sont, à la date de la réclamation, domiciliés dans le territoire déterminé à l'art. 3 de la présente Convention; ou que,

c) à la date de la réclamation, ils possèdent dans ledit territoire soit un bien-fonds rural, soit un autre bien-fonds habité par eux ou par leurs parents depuis au moins dix ans.

(2) Le Gouvernement polonais fera connaître au Gouvernement allemand, par la voie diplomatique, les personnes qui auront conservé la nationalité polonaise en conséquence de la réclamation.

Paragraphe 4.

Les ressortissants allemands qui conservent la nationalité polonaise conformément au présent article, perdent la nationalité allemande.

Paragraphe 5.

Les ressortissants allemands qui remplissent en même temps les conditions requises par l'art. 3 du Traité du 28 juin 1919 (art. 91 du Traité de Versailles) et celles de l'art. 4 du Traité du 28 juin 1919 ont acquis, à la date du 10 janvier 1920, la nationalité polonaise de plein droit à l'exclusion de la nationalité allemande.

Art. 8.

Paragraphe 1.

(1) La femme mariée à la date du 10 janvier 1920 a acquis la nationalité polonaise lorsqu'elle remplit en son propre chef les conditions requises pour cette acquisition, encore que son époux ne les

kom tym nie odpowiadał. Nabyte w ten sposób obywatelstwo polskie uważa się jednakże za utraczone z dniem 31 stycznia 1920 r. na rzecz obywatelstwa małżonka, jeśli małżeństwo w tym dniu jeszcze trwało.

2) Kobieta, która była zamężną w dniu 10 stycznia 1920 r., nie nabyła obywatelstwa polskiego, jeżeli nie odpowiada sama warunkom, wymaganym do nabycia tego obywatelstwa, chociażby jej małżonek warunkom tym odpowiadał. Jednak obywatelstwo polskie nabyte przez małżonka uważa się za rozciągnięte na jego żonę z dniem 31 stycznia 1920 r., jeżeli małżeństwo w tym dniu jeszcze trwało.

Paragraf 2.

Obywatele niemieccy, którzy w dniu 10 stycznia 1920 roku nie mieli ukończonych lat ośmnastu, dzielą obywatelstwo ojca, jeżeli są dziećmi ślubnymi, a swej matki, jeżeli są dziećmi nieślubnymi. Jeżeli jednak osoby te same odpowiadają warunkom, wymaganym przez artykuł 4 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., to, z zastrzeżeniem postanowienia artykułu 7-go par. 1 ustęp drugi niniejszej Konwencji, nabyły obywatelstwo polskie, chociażby ich ojciec lub matka warunkom wymaganym do nabycia obywatelstwa polskiego nie odpowiadali.

ROZDZIAŁ II.

Art. 9.

1) Aby ważne dokonać opcji, należało:

1-o mieć ukończonych lat co najmniej ośmnaście;

2-o nabyć z samego prawa obywatelstwo polskie z mocy artykułu 3 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r. (art. 91, ustęp pierwszy Traktatu Wersalskiego),

3-o złożyć przed dniem 11 stycznia 1922 r. oświadczenie opcji bądź przed władzami polskimi, bądź przed władzami niemieckimi, wskazanymi jako właściwe.

2) Jeżeli osoba zainteresowana, która oświadczyła swą wolę utracenia obywatelstwa polskiego, odpowiada równocześnie warunkom, przewidzianym w art. 3 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r. (art. 91 Traktatu Wersalskiego), i warunkom, przewidzianym w art. 4 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., jest ona optantem, a nie zrzekającym się. Mylne oznaczenie odnośnego oświadczenia nie narusza jego znaczenia prawnego.

Art. 10.

1) Oświadczenia opcji nie mogą być odwoływane.

2) Pod względem możliwości uznania oświadczeń opcji, na wnioski osób, które oświadczenia składały, za nieważne z powodu choroby umysłowej, pijaństwa, groźby, przymusu, błędu istotnego lub innych wadliwości woli, należy oświadczenia takie oceniać pod tym samym kątem i traktować w ten sam sposób, jak i inne oświadczenia woli z dziedziny prawa publicznego wewnętrznego. Rozpoznawanie wniosków o unieważnienie należy do właściwości władz administracyjnych i sądowych tego Państwa, którego władze oświadczenie przyjęły.

remplisse pas. Toutefois, la nationalité polonaise ainsi acquise est considérée comme perdue au profit de la nationalité de l'époux le 31 janvier 1920 si le mariage subsiste encore à cette date.

(2) La femme mariée à la date du 10 janvier 1920 n'a pas acquis la nationalité polonaise lorsqu'elle ne remplit pas en son propre chef les conditions requises pour cette acquisition, encore que son époux les remplisse. Toutefois, la nationalité polonaise acquise par l'époux est considérée comme s'étendant à sa femme le 31 janvier 1920, si le mariage subsiste encore à cette date.

Paragraphe 2.

Les ressortissants allemands âgés de moins de dix-huit ans à la date du 10 janvier 1920 suivent la condition de leur père s'ils sont enfants légitimes et celle de leur mère s'ils sont enfants illégitimes. Toutefois, s'ils remplissent en leur propre chef les conditions requises par l'art. 4 du Traité du 28 juin 1919, ils ont acquis la nationalité polonaise, sous réserve de l'art. 7, paragraphe 1 alinéa 2 de la présente Convention, même si leur père ou leur mère ne remplissent pas les conditions requises pour l'acquisition de la nationalité polonaise.

CHAPITRE II.

Art. 9.

1) Pour opter valablement, il fallait:

1° être âgé d'au moins dix-huit ans;

2° avoir acquis de plein droit la nationalité polonaise en vertu de l'art. 3 du Traité du 28 juin 1919 (art. 91 alinéa 1 du Traité de Versailles);

3° avoir fait, avant le 11 janvier 1922, une déclaration d'option soit devant les autorités polonaises, soit devant les autorités allemandes désignées comme compétentes à cet effet.

2) Lorsqu'un intéressé qui a déclaré sa volonté de perdre la nationalité polonaise remplit à la fois les conditions prévues à l'art. 3 du Traité du 28 juin 1919 (art. 91 du Traité de Versailles) et celles prévues à l'art. 4 du Traité du 28 juin 1919, il est optant et non renonçant. Une désignation erronée de la déclaration ne porte pas atteinte à son caractère juridique.

Art. 10.

1) Les déclarations d'option ne peuvent être révoquées.

2) En ce qui concerne leur annulabilité sur demande de leurs auteurs pour raison de maladie mentale, d'ivresse, de menace, de contrainte, d'erreur essentielle ou autres défauts de volonté, elles doivent être considérées du même point de vue et traitées de la même manière que les autres déclarations de volonté relatives au droit public interne. Les demandes en annulation ressortissent des autorités administratives ou judiciaires du pays dont les autorités ont reçu la déclaration.

3) Unieważnienie oświadczenia, złożonego przed władzami jednej ze Stron, nie przesądza w niczem ważności oświadczenia tej samej osoby, złożonego przed władzami drugiej Strony.

Art. 11.

Paragraf 1.

1) Układające się Strony zobowiązują się nawzajem sobie zakomunikować w drodze dyplomatycznej przed dniem 1-ym grudnia 1924 r. spisy osób, które pozostały na terytorjum Polski, a które złożyły oświadczenie opcji, uważane przez władze właściwe za ważne w myśl niniejszej Konwencji. Spisy te wymienia również osoby, na które skutki opcji się rozciągają. Nie będą tam natomiast wymienione osoby, których oświadczenie zostało unieważnione przed zakomunikowaniem spisów, zgodnie z postanowieniem artykułu 10 niniejszej Konwencji.

2) W celu stwierdzenia tożsamości osoby optanta spisy będą zawierały imiona, nazwiska, zawód i miejsce zamieszkania.

3) W razie potrzeby wojewodowie polscy i konsulowie niemieccy będą udzielali sobie wzajemnie pomocy w wymianie koniecznych objaśnień, mianowicie odnośnie do oświadczeń opcji.

Paragraf 2.

1) Jeżeli w następstwie zakomunikowania spisów jedna z układających się Stron podniesie wypadki, które według jej zapatrywania stanowią naruszenie postanowień Traktatów, będzie mogła przesłać uwagi swe drugiej Stronie w drodze dyplomatycznej.

2) Obie Strony zobowiązują się do jaknajrychlejszego zbadania takich uwag i, jeżeli będą uzasadnione, do uwzględnienia ich, a ewentualnie do przywrócenia danej osobie przysługującego jej stanu prawnego.

3) Zakomunikowanie uwag przez jedną z układających się Stron nie ma skutku zawieszającego.

Art. 12.

Paragraf 1.

1) Osoby, zamieszczone w jednym ze spisów, przewidzianych w art. 11 niniejszej Konwencji, obowiązane są przenieść swe zamieszkanie z Polski do Niemiec, chyba że ich oświadczenie opcji zostanie unieważnione z powodu wadliwości woli zgodnie z art. 10, lub został im przywrócony przysługujący im stan prawny zgodnie z art. 11 par. 2 ustęp drugi niniejszej Konwencji; to przeniesienie się:

1. osób, które nie posiadają nieruchomości na terytorjum polskiem, nastąpi najpóźniej do 1 sierpnia 1925 r.

2. osób, których nieruchomości znajdują się w obrębie rejonu miejsc warownych, według stanu z dnia 10 lipca 1924 r., lub w pasie granicznym szerokości 10 km., — najpóźniej do 1 listopada 1925 r.,

3. osób, które mają nieruchomości na terytorjum polskiem poza obrębem rejonu miejsc warow-

3) L'annulation d'une déclaration faite devant les autorités d'une des deux Parties ne préjudicie en rien la validité d'une déclaration de la même personne auprès des autorités de l'autre Partie.

Art. 11.

Paragraphe 1.

(1) Les Parties Contractantes s'engagent à se communiquer mutuellement par la voie diplomatique avant le 1-er décembre 1924 les listes des personnes restées en territoire polonais et qui ont fait une déclaration d'option que les autorités compétentes considèrent comme valable à la lumière de la présente Convention. Les listes indiqueront aussi les personnes auxquelles l'option étend ses effets. Les personnes dont la déclaration d'option aurait, conformément aux dispositions de l'art. 10 de la présente Convention, été annulée avant la communication des listes, n'y seront pas mentionnées.

(2) Pour l'identification des optants, les listes contiendront les noms, prénoms, professions et adresses.

(3) Le cas échéant, les voievodes polonais et les consuls allemands se prêteront assistance mutuelle pour l'échange des informations nécessaires, notamment en ce qui concerne les déclarations d'option.

Paragraphe 2.

(1) Si, à la suite de la communication des listes l'une des Parties contractantes relève des cas constituant à son avis des infractions aux stipulations des Traités, elle pourra transmettre ses observations à l'autre Partie par la voie diplomatique.

(2) Chaque Partie s'engage à examiner ces observations aussitôt que possible et, si elles sont fondées, à les reconnaître, et, éventuellement à rétablir l'intéressé dans son statut légitime.

(3) La présentation d'observations par une des Parties contractantes n'a pas d'effet suspensif.

Art. 12.

Paragraphe 1.

(1) Les personnes figurant sur une des listes prévues à l'art. 11 de la présente Convention seront obligées de transférer leur domicile de Pologne en Allemagne, à moins que leur déclaration d'option ne soit annulée pour défaut de volonté conformément à l'art. 10 de la présente Convention, ou que ces personnes ne soient rétablies dans leur statut légitime conformément à l'art. 11 paragraphe 2 alinéa 2 de la présente Convention; ce transfert aura lieu au plus tard:

1°, le 1-er août 1925 pour les personnes qui ne possèdent pas en territoire polonais de biens immobiliers;

2°, le 1-er novembre 1925 pour les personnes dont les biens immobiliers se trouvent situés dans le rayon d'une place fortifiée, tel qu'il est déterminé à la date du 10 juillet 1924, ou dans une zone frontière de 10 km. de largeur;

3°, le 1-er juillet 1926 pour les personnes qui ont des biens immobiliers en territoire polonais en

nych lub dziesięcio-kilometrowego pasa granicznego, — najpóźniej do 1 lipca 1926 r.

2) Terminy, przyznane w niniejszym artykule, nie naruszają prawa Rządu polskiego do wydalania optantów, którzyby się zachowywali jako cudzoziemcy niepożądani.

Paragraf 2.

1) W celu uwiadomienia poszczególnych optantów o ich obowiązku opuszczenia terytorjum polskiego w terminach wyżej określonych, władze polskie wystosują, pomiędzy dniem 1 stycznia a 28 lutego 1925 r., odpowiednie przypomnienia do osób, które złożyły oświadczenie opcji; w przypomnieniach tych będą również wymienione osoby, na które rozciągają się skutki opcji. Fakt, że nad uwagami, przewidzianymi w art. 11 niniejszej Konwencji, toczy się wymiana zdań, nie przeszkadza wystosowaniu przypomnienia w powyżej wymienionym terminie.

2) Przypomnienia, doręczone przez władze polskie po dniu 28 lutego 1925 r. optantom, nie wymienionym w spisach, zostaną podane w drodze dyplomatycznej do wiadomości Rządu niemieckiego. To podanie do wiadomości będzie traktowane w ten sam sposób, jak zakomunikowanie spisów.

3) Optantom, którzy do dnia 1 marca 1925 r. nie otrzymają przypomnienia od władz polskich, będzie od chwili opóźnionego przypomnienia przysługiwał termin do wyjazdu, równający się terminowi, któryby mieli, gdyby przypomnienie zostało im zakomunikowane w dniu 28 lutego 1925 r.

Paragraf 3.

1) Osoby, które przed dniem 10 lipca 1924 r. podały do właściwych władz polskich przewidziany w art. 10 niniejszej Konwencji wniosek o unieważnienie swego oświadczenia opcji, będą podlegały obowiązkowi przeniesienia swego zamieszkania dopiero od chwili, gdy wniosek ich zostanie ostateczną decyzją odmownie załatwiony.

2) Jeżeli wniosek taki podano po dniu 10 lipca 1924 r., właściwe władze polskie, administracyjne lub sądowe, same rozstrzygną zgodnie z obowiązującym prawem polskim, czy wnioskowi przyznać skutek zawieszający. Pośtanowienie to stosuje się również do osób, które podały taki wniosek przed dniem 10 lipca 1924 r., a sprawy nie prowadziły aż do ostatniej instancji, — o ile osoby te wznowią swój wniosek przed dniem 1 marca 1925 r.

3) W wypadkach odmownego załatwienia wniosku o unieważnienie, który miał skutek zawieszający w myśl ustępu 1 niniejszego paragrafu, albo któremu taki skutek był przyznany w myśl ustępu drugiego tego paragrafu, termin do wyjazdu zaczyna biec z dniem odmownego załatwienia wniosku o unieważnienie; będzie on wynosił połowę terminu, jakiby danej osobie przysługiwał, gdyby zaczął biec z dniem 1 marca 1925 r., chyba że termin przewidziany w paragrafie pierwszym niniejszego artykułu byłby dla tej osoby korzystniejszy.

dehors du rayon d'une place fortifiée ou de la zone frontrière de 10 km.

(2) Les délais accordés par le présent article ne portent pas préjudice au droit du Gouvernement polonais de procéder à l'expulsion d'optants qui se comporteraient en étrangers indésirables.

Paragraphe 2.

(1) Pour informer personnellement les optants de leur obligation de quitter le territoire polonais dans les délais fixés ci-dessus, les autorités polonaises feront parvenir, entre le 1-er janvier et le 28 février 1925, aux personnes qui ont fait une déclaration d'option, un rappel qui désignera également les personnes auxquelles l'option étend ses effets. Le fait que des observations, prévues à l'art. 11 de la présente Convention, sont en discussion, n'empêche pas le rappel d'être fait dans le délai sus-indiqué.

(2) Les rappels notifiés par les autorités polonaises après le 28 février 1925 à des optants qui ne figureraient pas sur les listes, seront portés par la voie diplomatique à la connaissance du Gouvernement allemand. La communication de ces rappels sera traitée de la même manière que la communication des listes.

(3) Les optants qui, le 1-er mars 1925, n'auront pas reçu de rappel des autorités polonaises, jouiront pour leur départ, à dater du rappel tardif, d'un délai égal à celui qu'ils auraient eu si le rappel leur avait été communiqué le 28 février 1925.

Paragraphe 3.

(1) Les personnes qui ont introduit, avant le 10 juillet 1924, devant les autorités polonaises compétentes la demande en annulation de leur déclaration d'option, visée à l'art 10 de la présente Convention, ne seront soumises à l'obligation de transférer leur domicile qu'à partir du moment où leur demande aura été rejetée par une décision définitive.

(2) Si ces demandes ont été introduites après le 10 juillet 1924, les autorités polonaises compétentes, administratives ou judiciaires, décideront elles-mêmes, conformément au droit polonais en vigueur, si la demande doit avoir un caractère suspensif. Cette disposition s'applique également aux personnes qui avaient introduit avant le 10 juillet 1924 une telle demande, sans avoir poursuivi leur cause jusqu'en dernière instance, à condition qu'elles renouvellent leur demande avant le 1-er mars 1925.

(3) Dans le cas de rejet d'une demande en annulation douée d'un effet suspensif conformément à l'alinéa 1 du présent paragraphe, ou à laquelle un tel effet aurait été accordé conformément à l'alinéa 2 de ce paragraphe, les délais pour le départ commenceront à courir à la date du rejet de la demande en annulation; ils seront égaux à la moitié de ceux que les intéressés auraient eus si ces délais avaient commencé à courir le 1-er mars 1925, à moins que les délais prévus au paragraphe 1 du présent article ne leur soient plus favorables.

Paragraf 4.

Układające się Strony zgadzają się, iż optanci, którzyby się nie zastosowali do obowiązku opuszczenia Polski w terminach, przewidzianych w artykule niniejszym, będą mogli być odstawieni do granicy i oddani władzom niemieckim. Wstęp na terytorjum polskie może być tym osobom na zawsze wzbroniony.

Paragraf 5.

Po dniu 31 grudnia 1926 r. żadnych przypomnień już się skuteczniać nie będzie. Osoby, które do tego czasu nie otrzymają przypomnienia, tracą szczególne uprawnienia i obowiązki optantów. Przepisy niniejszego paragrafu nie mają zastosowania do osób, o których mowa w paragrafie trzecim artykułu niniejszego, a którym ostateczne rozstrzygnięcie nie zostałoby do tego terminu doręczone.

Art. 13.

Oba Rządy dadzą właściwym władzom stosowne polecenia, by o ile możności ułatwiały optantom zarówno podróże konieczne do przygotowania nowego bytu w Niemczech, jak i samą emigrację.

Art. 14.

Paragraf 1.

1) Optanci mogą przy wyprowadzeniu się zabrać ze sobą do Niemiec bez cła swój majątek ruchomy wszelkiego rodzaju i nie podlegają z tego powodu żadnym cłom wywozowym ani opłatom, o ile takie istnieją.

2) Żaden zakaz wywozu, ani żadne zarządzenie ustawowe lub administracyjne nie może w czemkolwiek ograniczyć optantów, przenoszących swoje zamieszkanie do Niemiec, w prawie do wywiezienia, w związku z przeniesieniem zamieszkania, majątku ruchomego, czy to przez zabranie go ze sobą, czy też przez wysłanie go w sposób, jaki uznają za najodpowiedniejszy.

3) Nie będzie się pobierało żadnej opłaty za czynności władz, wykonane z powodu przeniesienia zamieszkania, a wymagane przez ustawy, rozporządzenia lub inne przepisy urzędowe.

Paragraf 2.

Władze mogą żądać, by optant udowodnił swe prawo własności co do przedmiotów, które zamierza zabrać, przez złożenie zaręczenia zastępującego przysięgę. Innych środków dowodowych można żądać, gdy rodzaj lub ilość przedmiotów, które mają być wywiezione, dają dostateczny powód do podejrzenia, że przedmioty te nie należą do osoby, która dokonała opcji.

Paragraf 3.

1) Optanci, opuszczający obszar polski, by przenieść swe zamieszkanie do Niemiec, będą zwolnieni od wszelkich bieżących opłat i podatków od dochodu lub od majątku oraz od dodatków do tych opłat i podatków, pobieranych przez Państwo Polskie lub jego ciała samorządowe za okres, rozpoczynający się z upływem końca miesiąca, w ciągu którego następuje emigracja.

Paragraphe 4.

Les Parties contractantes sont d'accord que les optants qui ne se seraient pas conformés à l'obligation de quitter la Pologne dans les délais prévus au présent article, pourront être conduits à la frontière et livrés aux autorités allemandes. L'accès du territoire polonais pourra leur être définitivement refusé.

Paragraphe 5.

Après le 31 décembre 1926 aucun rappel ne sera plus fait. Les personnes qui n'auront pas reçu de rappel à cette date perdront tant les obligations que les privilèges particuliers aux optants. Les dispositions du présent paragraphe ne s'appliquent pas aux personnes visées au paragraphe 3 du présent article auxquelles une décision définitive n'aurait pas encore été notifiée à cette date.

Art. 13.

Les deux Gouvernements donneront les instructions appropriées aux autorités compétentes, afin que celles-ci facilitent autant que possible tant les voyages nécessaires aux optants pour se préparer une nouvelle existence en Allemagne que l'émigration même.

Art. 14.

Paragraphe 1.

(1) Les optants peuvent, lors de leur émigration, emporter en Allemagne leurs biens meubles de toute nature en franchise de douane, et sont exemptés à cet égard de tous droits de sortie ou taxes, s'il y en a.

(2) Aucune interdiction d'exportation ou aucune autre mesure législative ou administrative ne peut limiter en quoi que ce soit pour les optants qui transfèrent leur domicile en Allemagne le droit d'exporter à l'occasion de ce transfert leurs biens meubles soit en les emportant avec eux, soit en les expédiant de la manière qui leur paraît la plus appropriée.

(3) Aucune redevance ne sera perçue pour les services rendus à l'occasion de ce transfert par les autorités dont l'intervention est requise par des lois, ordonnances ou autres prescriptions officielles.

Paragraphe 2.

Les autorités peuvent exiger que l'optant prouve son droit de propriété sur les objets qu'il désire emporter, en faisant une déclaration solennelle tenant lieu de serment. D'autres moyens de preuves peuvent être exigés si la nature ou la quantité des objets à emporter fait légitimement soupçonner qu'ils n'appartiennent pas à la personne qui a opté.

Paragraphe 3.

(1) Les optants qui quittent le territoire polonais pour transférer leur domicile en Allemagne seront exemptés de toutes taxes courantes ou impôts courants sur le revenu ou sur la fortune, ainsi que de tous suppléments auxdites taxes ou impôts, à prélever par l'Etat polonais ou ses communes pour la période commençant après la fin du mois au cours duquel l'émigration a lieu.

2) Osoby te będą wolne od składania wszelkich kaucyj na zabezpieczenie zapłaty przyszłych opłat, podatków lub dodatków do tych opłat, lub podatków Należności uważa się za przyszłe, jeśli warunki, wymagane ustawowo do powstania prawa do tych należności, spełniają się dopiero po ukończeniu miesiąca, w ciągu którego emigracja ma miejsce.

3) Co się tyczy jednorazowego podatku majątkowego, przepisanej ustawą polską z 11 sierpnia 1923 r., to optanci winni uiścić przepisowe raty lub części tych rat, które w dniu emigracji są ściągalne. Od daty podpisania Konwencji wolni będą od opłat zaliczkowych, jak również od składania kaucyj, zabezpieczających zapłatę podatku. Wpłaty zaliczkowe, dokonane zgodnie z obowiązującymi ustawami i zarządzeniami nie będą optantom zwrócone; w każdym razie wpłaty te, zwaloryzowane według ogólnych przepisów prawa polskiego, będą odciągane od przepisowych rat, które optant jest jeszcze obowiązany uiścić.

4) Postanowienia ustępów 1—3 niniejszego paragrafu nie mają zastosowania, o ile należności są niezależne od obywatelstwa, miejsca zamieszkania lub pobytu płatnika.

Art. 15.

Prawo optantów do zachowania majątku nieruchomego w Polsce nie może być w żaden sposób uszczuplone w drodze ustaw, rozporządzeń lub innych przepisów, któreby nie mogły być również stosowane do obywateli polskich, chyba że ten majątek znajduje się w obrębie rejonu miejsc warownych lub dziesięciokilometrowego pasa granicznego, w którym to wypadku majątek ten będzie traktowany jak majątek cudzoziemca.

Art. 16.

Z zastrzeżeniem ogólnych przepisów dotyczących cudzoziemców, optanci, którzy przeniosą swe zamieszkania przed upływem terminów, zakreślonych w art. 12 niniejszej Konwencji, nie będą mogli aż do dnia 31 grudnia 1930 r. bez specjalnego zezwolenia władz polskich przebywać w Polsce dłużej, niż przez 21 dni w roku. Począwszy od dnia 1 stycznia 1931 r., będą oni podlegali tylko ogólnym przepisom.

Art. 17.

Osoby, które mając prawo opcji, opuściły terytorjum polskie wśród okoliczności, wskazujących na zamiar wyemigrowania, będą uważane, jak gdyby dokonały opcji (opcja milcząca):

a) jeżeli opuściły Polskę przed dniem 11 stycznia 1922 r., lub

b) jeżeli opuściły Polskę w czasie pomiędzy 11 stycznia 1922 r. a 10 lipca 1924 r., wyjąwszy wypadki, gdy osoby te wniosły u właściwych władz polskich o przedłużenie swych polskich paszportów, a wnioski te załatwiono odmownie; w każdym razie zachodzi opcja milcząca, jeżeli osoby te odzyskały obywatelstwo niemieckie.

Art. 18.

Szczególne uprawnienia i obowiązki optantów dotyczą tylko osób, które same dokonały opcji lub na które rozciągają się skutki opcji.

(2) Ces personnes seront exemptes de toutes cautions garantissant le paiement de taxes futures, d'impôts futurs ou de suppléments auxdites taxes ou impôts. Les impositions sont futures quand les conditions requises par la loi pour la naissance du droit à ces impositions ne se réalisent qu'après la fin du mois au cours duquel l'émigration a lieu.

(3) En ce qui concerne l'impôt extraordinaire (podatek jednorazowy) sur la fortune, réglé par la loi polonaise du 11 août 1923, les optants ne devront payer que les termes réguliers ou les fractions de ces termes dont le paiement est exigible au jour de leur émigration. Ils seront exempts, dès la signature de la Convention, de tous paiements anticipatifs ainsi que des cautions garantissant le paiement de l'impôt. Des paiements anticipatifs effectués conformément aux lois et règlements en vigueur ne pourront être recouvrés par l'optant. Toutefois, lesdits paiements anticipatifs, valorisés d'après les règles générales du droit polonais, seront déduits des termes réguliers que l'optant est encore obligé de payer.

(4) Les dispositions des alinéas 1 à 3 du présent paragraphe ne sont pas applicables dans la mesure où les impositions sont indépendantes de la nationalité, du domicile ou de la résidence des contribuables.

Art. 15.

Le droit des optants de conserver des biens immobiliers en Pologne ne peut être préjudicié d'une manière quelconque par des lois, ordonnances ou autres prescriptions qui ne seraient pas applicables aux ressortissants polonais, à moins que ces biens ne se trouvent dans le rayon d'une place fortifiée ou dans la zone frontière de 10 km. auquel cas ces biens seront traités comme des biens appartenant à des étrangers.

Art. 16.

Sans préjudice du droit général concernant les étrangers, les optants qui auront transféré leur domicile avant l'expiration des délais fixés à l'art. 12 de la présente Convention ne pourront, jusqu'au 31 décembre 1930, séjourner en Pologne plus de vingt-et-un jours par an sans permission spéciale des autorités polonaises. A dater du 1-er janvier 1931, ils ne seront plus soumis qu'aux règles générales.

Art. 17.

Les personnes qui, ayant eu la faculté d'option, ont quitté le territoire polonais dans des circonstances indiquant l'intention d'émigrer, seront considérées comme ayant opté (option tacite), lorsque:

a) elles ont quitté la Pologne avant le 11 janvier 1922; ou que

b) elles ont quitté la Pologne entre le 11 janvier 1922 et le 10 juillet 1924, à moins qu'elles n'aient fait auprès des autorités polonaises compétentes une demande de prolongation de leur passeport polonais qui leur a été refusée; toutefois, si ces personnes ont recouvré la nationalité allemande, il y a option tacite.

Art. 18.

Les privilèges et obligations particuliers aux optants ne se rapportent qu'aux personnes qui ont opté elles-mêmes ou auxquelles l'option étend ses effets.

Art. 19.

1) Obywatele niemieccy, którzy nie odpowiadają warunkom, wymaganym przez art. 3 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r. (art. 91 Traktatu Wersalskiego), a czynią zadość jedynie warunkom artykułu 4 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r., i którzy zrzekli się obywatelstwa polskiego, lub których w myśl niniejszej Konwencji uważa się za zrzekających się tego obywatelstwa, nie mają szczególnych uprawnień ani obowiązków optantów.

2) Sam fakt zrzeczenia się nie daje bynajmniej podstawy do uważania osoby zrzekającej się za niepożądanego cudzoziemca.

Art. 20.

Artykuł 5 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r. nie ma zastosowania do opcji, przewidzianych w art. 3 tego Traktatu (art. 91 ustęp trzeci Traktatu Wersalskiego); stosuje się on do opcji, przewidzianych w art. 91 ustępy 4 i 9 Traktatu Wersalskiego.

Konwencja niniejsza, wraz z protokołem końcowym z tej samej daty będzie możliwie jaknajrychlej ratyfikowana. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Warszawie.

Na dowód czego, Pełnomocnicy podpisali Konwencję niniejszą i przyłożyli na niej swoje pieczęcie.

Sporządzono w Wiedniu, w Hofburgu, w dwóch egzemplarzach, dnia trzydziestego sierpnia tysiąc dziewięćset dwudziestego czwartego roku.

(—) *dr. Witold Prądzyński* (—) *dr. Theodor Lewald*

PROTOKÓŁ KOŃCOWY.

W chwili podpisania Konwencji Układające się Strony zgodziły się na następujące postanowienia:

I.

Do artykułu 4:

1) Zamieszkanie może istnieć, jeżeli ktoś mieszka regularnie na swym majątku z całą swą rodziną podczas kilku miesięcy w ciągu roku.

2) Przejściowa nieobecność, spowodowana wypadkami politycznymi lub działaniami wojskowymi po dniu 9 listopada 1918 r., nie stanowi porzucenia zamieszkania, jeżeli dana osoba powróciła na terytorjum przed dniem 10 lipca 1921 r.

3) Dawni niemieccy urzędnicy bezpośredni (unmittelbare Staatsbeamte), nie wyłączając oficerów w służbie czynnej, osiedleni w dniu 10 stycznia 1920 r. w obrębie terytorjum odstąpionego przez Niemcy, nie będą uważani za obywateli polskich, o ile przed dniem 1 kwietnia 1922 r. nie otrzymali zwolnienia ze służby lub o nie nie prosili.

Co się tyczy obywateli niemieckich, którzy byli w swoim czasie przed dniem 10 stycznia 1920 roku niemieckimi urzędnikami bezpośrednimi lub oficerami w czynnej służbie, jako też do urzędników pośrednich (mittelbare Staatsbeamte), nauczycieli i duchownych, to mają do nich zastosowanie postanowienia ogólne, dotyczące pojęcia zamieszkania.

II.

Do artykułu 10:

Powołanie do służby wojskowej lub też zapowiedź przyszłego powołania na wypadek, gdyby

Art. 19.

1) Les ressortissants allemands qui, sans remplir les conditions requises par l'art. 3 du Traité du 28 juin 1919 (art. 91 du Traité de Versailles), remplissent uniquement celles de l'art. 4 du Traité du 28 juin 1919 et qui ont renoncé ou qui sont considérés, conformément à la présente Convention, comme ayant renoncé à la nationalité polonaise, n'ont ni les privilèges ni les obligations particuliers aux optants.

2) Le seul fait de la renonciation ne donne nullement au renonçant le caractère d'un étranger indésirable.

Art. 20.

L'art. 5 du Traité du 28 juin 1919 n'est pas applicable aux options prévues à l'art. 3 dudit Traité (art. 91 alinéa 3 du Traité de Versailles); il s'applique aux options prévues à l'art. 91 alinéas 4 et 9 du Traité de Versailles.

La présente Convention, y compris le Protocole final de même date, sera ratifiée aussitôt que possible. L'échange des instruments de ratification aura lieu à Varsovie.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et y ont apposé leur cachet.

Fait à Vienne, à la Hofburg, en double exemplaire, le trente août mil neuf cent vingt quatre.

(—) *dr. Witold Prądzyński* (—) *dr. Theodor Lewald*

PROTOCOLE FINAL.

Au moment de signer la Convention, les Parties contractantes sont tombées d'accord sur ce qui suit:

I.

Ad article 4:

1. Si une personne vit régulièrement sur son bien avec toute sa famille pendant plusieurs mois de l'année, le domicile peut exister.

2. Des absences passagères causées par les événements politiques ou militaires après le 9 novembre 1918 ne constituent pas un abandon de domicile, si la personne en question est retournée dans le territoire le 10 juillet 1921.

3. Les ci-devant fonctionnaires directs allemands (unmittelbare Staatsbeamte), y compris les officiers en service actif, établis à la date du 10 janvier 1920 dans le territoire cédé par l'Allemagne ne seront pas considérés comme ressortissants polonais, à moins qu'ils n'aient, avant le 1-er avril 1920, obtenu ou demandé leur démission.

En ce qui concerne les ressortissants allemands qui, avant le 10 janvier 1920, étaient fonctionnaires directs allemands ou officiers en service actif, ainsi que les fonctionnaires indirects (mittelbare Staatsbeamte), les maîtres d'école et les ministres des cultes, les dispositions générales relatives à la notion du domicile sont applicables.

II.

Ad article 10:

L'appel au service militaire ou bien la proclamation d'un appel futur au cas où l'option ne serait

oświadczenie opcji nie zostało dokonane, nie mogą same przez się służyć za podstawę do unieważnienia oświadczenia opcji.

Słowa „same przez się” oznaczają, że nie jest wykluczone zastosowanie ogólnych przepisów, dotyczących możliwości unieważnienia opcji z powodu wadliwości woli.

III.

Do artykułu 11:

Układające się Strony uważają za rzecz pożądaną, by spisy były komunikowane częściami w miarę, jak będą gotowe.

IV.

Do artykułu 12 par. 2:

Gdyby usiłowanie osobistego doręczenia przypomnienia okazało się bezskutecznym, przypomnienie nastąpi w drodze publicznego doręczenia (öffentliche Zustellung).

V.

Do artykułu 12 par. 3:

Decyzja jest ostateczna, gdy nie podlega dalszemu środkowi prawnemu, administracyjnemu lub sądowemu, czy to wskutek upływu terminu do wniesienia środka prawnego, czy to z powodu nieistnienia wyższej instancji.

VI.

Oba Rządy podadzą sobie wzajemnie do wiadomości spisy osób, które miały prawo opcji, a którym udzielono naturalizacji przed dniem 10 lipca 1924 roku.

VII.

1. Układające się Strony zgodne są, że postanowienia Konwencji niniejszej dotyczące opcji (artykuły 9—18 i odnośne postanowienia Protokołu końcowego) będą stosowane *mutatis mutandis* do Polaków, obywateli niemieckich, którzy dokonali opcji na rzecz Polski w myśl artykułu 91 ustęp 4 Traktatu Wersalskiego.

2. Układające się Strony obowiązują się do wydania na życzenie zainteresowanych osób zarządzenia, by optanci, którzy chcą przenieść swoje zamieszkanie do innego państwa, niż to, na rzecz którego dokonali opcji, korzystali z ułatwień i uprawnień przewidzianych w niniejszej Konwencji dla przeniesienia zamieszkania.

3. W razie wprowadzenia przez Niemcy jednorazowego podatku majątkowego (einmalige Vermögensabgabe) zobowiązuje się Rząd niemiecki traktować osoby, które optowały na rzecz obywatelstwa polskiego, analogicznie do sposobu, przewidzianego w art. 14 par. 3 ust. 3 Konwencji.

Zasady ustalone w art. 14 par. 3 ust. 3 będą obowiązywały również w wypadku, gdyby Polska wprowadziła inny podatek jednorazowy od majątku.

VIII.

Wobec wątpliwości, jakie wywołała interpretacja przepisów Traktatów, odnoszących się do pojęcia zamieszkania, stosowanie przez władze polskie tych przepisów będzie uważane za dokonywane w dobrej wierze nawet, jeżeli to stosowanie oparte było na wykładni odmiennej od wykładni sypulowanej w niniejszej Konwencji.

pas déclarée ne peut servir comme tel de base pour annuler une déclaration d'option.

Les mots „comme tel” indiquent que l'application des règles générales concernant l'annulabilité des déclarations d'option pour défaut de volonté n'est pas exclue.

III.

Ad article 11:

Les Parties contractantes considèrent comme désirable la communication des listes partielles dès que celles-ci sont prêtes.

IV.

Ad article 12, paragr. 2:

Dans le cas où la notification personnelle du rappel aurait été tentée en vain, le rappel sera fait par voie de notification officielle (publiczne doręczenie—öffentliche Zustellung).

V.

Ad article 12, paragr. 3.

Une décision est définitive lorsqu'elle n'est plus soumise à un recours administratif ou judiciaire, soit par l'expiration des délais de recours, soit par l'absence d'une instance supérieure.

VI.

Chaque Gouvernement communiquera à l'autre les listes des personnes ayant eu la faculté d'opter auxquelles il a accordé la naturalisation avant 10 juillet 1924.

VII.

1. Les Parties contractantes sont d'accord que les dispositions de la présente Convention concernant l'option (art. 9 à 18 et les dispositions du Protocole final y relatives) seront applicables *mutatis mutandis* aux Polonais, ressortissants allemands, qui ont opté pour la nationalité polonaise conformément à l'art. 91 alinéa 4 du Traité de Versailles.

2. Sur le vœu des intéressés, les Parties contractantes s'engagent à ordonner que les optants qui veulent transférer leur domicile dans un pays autre que celui en faveur duquel ils ont opté, jouiront des facilités et privilèges prévus dans la présente Convention pour le transfert du domicile.

3. Dans le cas où l'Allemagne établirait un impôt extraordinaire sur la fortune (einmalige Vermögensabgabe), le Gouvernement allemand s'engage à appliquer aux personnes qui ont opté pour la nationalité polonaise un traitement analogue à celui prévu à l'art. 14 paragraphe 3 alinéa 3 de la Convention.

Les règles établies à l'art. 14 paragraphe 3 alinéa 3 resteront en vigueur même dans le cas où la Pologne établirait un autre impôt extraordinaire sur la fortune.

VIII.

En raison des doutes auxquels a donné lieu l'interprétation des clauses des Traités relatives à la notion du domicile, leur application par les autorités polonaises sera considérée comme effectuée de bonne foi, même si elle reposait sur une interprétation différente de celle stipulée par la présente Convention.

Powyższe stwierdzenie nie dotyczy w niczem sprawy zwłoki, zadeklarowanej w Genewie.

IX.

Podczas rokowań wyłoniło się zagadnienie wzajemnego związku artykułów 91 i 93 Traktatu Wersalskiego i artykułów 3, 4 i 12 Traktatu z dnia 28 czerwca 1919 r. Ponieważ zagadnienie to nie wchodziło w zakres kompetencji arbitra, sprawa pozostaje otwarta. Strony Układające się wyrażają życzenie, by została ona w czasie właściwym rozstrzygnięta.

X.

Postanowienia niniejszej Konwencji w niczem nie uchybiają postanowieniom Konwencji niemiecko-polskiej, dotyczącej Górnego-Śląska, podpisanej w Genewie dnia 15 maja 1922 r.

Sporządzono w Wiedniu, w Hofburgu, dnia trzydziestego sierpnia tysiąc dziewięćset dwudziestego czwartego roku.

(—) *dr. Witold Prądzyński* (—) *dr. Theodor Lewald.*

Znajomiwszy się z powyższą Konwencją uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień, oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego, wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej.

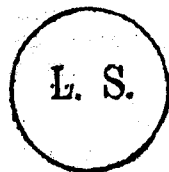
W Warszawie, dnia 31 stycznia 1925 r.

S. Wojciechowski

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

W. Grabski

Minister Spraw Zagranicznych:
Al. Skrzyński

Cette constatation ne touche nullement la question du sursis déclaré à Genève.

XI.

Au cours des négociations le problème du mécanisme des art. 91 et 93 du Traité de Versailles et des art. 3, 4 et 12 du Traité du 28 juin 1919 c'est présenté. Ce problème ne rentrant pas dans le cadre de la compétence de l'Arbitre est resté ouvert. Les Parties contractantes expriment le voeu de le trancher en temps utile.

X.

Les dispositions de la présente Convention ne portent en rien préjudice aux dispositions de la Convention germano-polonaise relative à la Haute Silésie, faite à Genève le 15 mai 1922.

Fait à Vienne, à la Hofburg, le trente août mil neuf cent vingt quatre.

(—) *dr. Witold Prądzyński* (—) *dr. Theodor Lewald*

Après avoir vu et examiné ladite Convention, Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues, déclarons, qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée et promettons, qu'elle sera inviolablement observée.

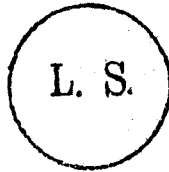
En Foi de Quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 31 Janvier 1925 r.

S. Wojciechowski

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:
W. Grabski

Le Ministre des Affaires Étrangères:
Al. Skrzyński

Sprostowania:

b) W Dz. U. R. P. z 1925 r. № 21 poz. 148⁸ zamiast słów w tytule w tekście polskim: „Konwencja pomiędzy Polską a Niemcami o obywatelstwie byłych obywateli niemieckich Górnego Śląska, podpisana w Wiedniu dnia 30 sierpnia 1924 r.”; winno być: „Konwencja pomiędzy Polską a Niemcami o obywatelstwie i opcji podpisana w Wiedniu dn. 30 sierpnia 1924 r.”;

W tekście francuskim zamiast słów: „Convention entre la Pologne et l'Allemagne sur la nationalité des anciens ressortissants allemands de Haute Silésie, signée a Vienne le 30 Août 1924”; winno być: „Convention entre la Pologne et l'Allemagne sur la nationalité et l'option, signée a Vienne le 30 Août 1924”;

We wstępnej formule ratyfikacyjnej (wiersz 3 i 4 od góry na str. 170) zamiast słów: „dotyczące obywatelstwa byłych obywateli niemieckich Górnego Śląska”; winno być: „dotyczący obywatelstwa i opcji”;

W tekście francuskim (wiersz 10 i 11 str. 169) zamiast słów: „Une Convention relative a la nationalité des anciens ressortissants de Haute Silésie” winno być: „Une Convention relative a la nationalité et l'option”.

Sprostowania:

c) W № 21 poz. 148 w Konwencji pomiędzy Polską a Niemcami o obywatelstwie i opcji podpisanej w Wiedniu dnia 30 sierpnia 1924 roku na stronie 179 w Protokóle końcowym, wierszu 13 od dołu zamiast: „1922”, powinno być „1920”.